

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Om offentlige Forlystelser

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Om offentlige Forlystelser", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1815_267-txt-root/facsimile.pdf (tilgået 30. juni 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

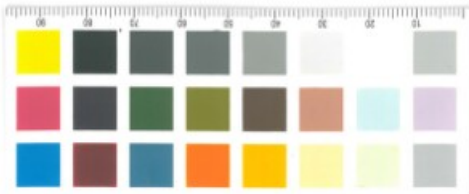
[Læs CC0-erklæringen](#)

Nijbyto.

Grundtvig Nu offentlig Forlystelse.
nr. 1617-20.

2 exx
ex 2, og ex 3

Nyeste Skitsen af Kbh. 12. Aug. 1802.
28/12 1815.

ex 1

Nr 102

Skilderte af Kjøbenhavn.

Tolvte Aargang. No. 102.

Udgivet og forlagt af Boghandler E. Seldin.

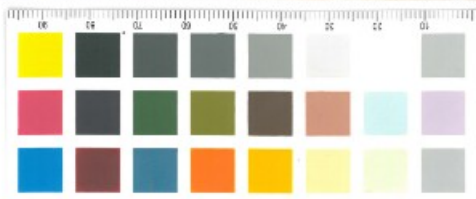
Forstødet, i Folge Kongel. allenaadigt Befælsst, med Højskifte.

Lønsdagen den 23 December 1815.

Om offentlige Forlystelser.

Viis nok er denne Vjensland der her saa ukristelig Kæm paa Tønderens og Skibentens Opmerkksomhed, i vor ædelste Alder bleve saa ofte beofter med samme sine Taar og renede Smag som den anden og drives, og jeg er vel den Stue, som Man allerminst ventte saa delicat en Sog behandler af, med den smidige og lette Haand, under hvilken den ene kan hvile sine forborane Fjendigheder og deris slag Elsker saavel med Hæd Tækthet som forhairet Nydelse. Da jeg imidlertid som en Duffens Kvaldags har havt det sjeldne Held i flere Aar uforholdt at bidrage an ikke saa liden Skjær, si blot til Hædshadens, men endog til Landets Forlystelse, vilde jeg onske det for utvismmeligt hvis jeg dog ikke engang lod min Eftersindlighed tilgaa, og maagter jeg end ikke at utvære den saa lette som den hør i mit Brøst, forlæter jeg mig dog med det Haad at et skjønsomt Publikum, hvis varme Deeltagelse Erfaringen ei tillod mig paa stærste Maade at omvise, vil paa denne den gode Villie, og fremdeles unde mig den opmunterende Sværskhed, at jeg midt under en lovelige Spæler, og Væstrelser der ved første Blikket lode at være Hæden fremste, bidraager til at erklære Verdens Naajn og fildre dens Dren, for sig, at jeg lodt ander en lykkelig Skjæne, ligesom i Svare har naaet det Maal til hvilket Saamange forjævede sig: miscere cum utili dulce!

Ingenlunde er det min Hensigt at ville levere selv kun et Oplygget af de offentlige Forlystelses vordige Scenar, der som H. Drakill fordem har sin egentlige Rod i den høie Luft og ufrakker sine, af dandfende Chariter med frugtbare Delligheds-Bund forstændte, altid granne Gæne over de fellige Aser; dette Verdens fands Juletræ, held Maale maare dølge sig under guldmalede Truater; nei dertil harde en Densel, doppet i sine Chariters eget Rørvand og Kinger, forerlige med Nøierne paa deres Kinder, Menodier der ere saa langt fra at være falske i min Tid, at deres Glæde end ikke har fortrængt mit Dit. Væsteden overlader jeg da dette Konstrukt til sine Chariters indviede Præster, og vil kun rjætt opmærksom paa en Green, der vel er langt fra at være ubefjend, men som har hove det Alheld tilfældes med flere Green paa det heilige Tæ, i Overtrens og Vantundigheds Alder at ondes for en Kvist paa Rastens sorte Strømme, en Vildfarelse jeg maare hylende selv at have deelt med de gamle Dage. Da jeg imidlertid tid nu, midt i min Vanværdighed har havt det Held at opdage, at den saa lide omstode Kvist er ligesaa agte en Green paa den offentlige Forlystels ses Tæ som den gamle Svær, som hvis Væstede de Beredelig-Bise alt længe har forovisset sig, og da Man vel forjævede vilde nægte at den Hædhabed Man i Overtrens Alder tillagde Dæve og hvad jeg ikke her vil nævne, ene tillæzer Verdens Dom efter den guldne Sentens: vox populi vox dei, saa troer jeg at epjælte i det mindste en

ex 1

Nr 102

Skilderte af Kjøbenhavn.

Tolvte Aargang. No. 102.

Udgivet og forlagt af Boghandler E. Seldin.

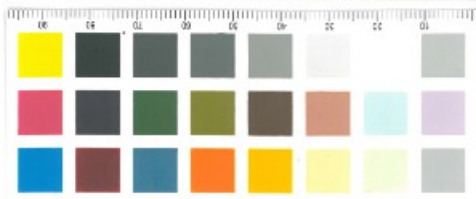
Forstaaet, i Folge Kongl. allenaadigt Befælsst, med Besættelse.

Lønsdagen den 23 December 1815.

Om offentlige Forlystelser.

Når nok er denne Vjensland der her saa ukristelig Kæm paa Tønderens og Skibentens Opmerkksomhed, i vor ædelste Alder bleve saa ofte beofter med samme sine Taar og renede Smag som den anden og drives, og jeg er vel den Stund som Man allermindst ventte saa delicat en Sog behandler af, med den smidige og lette Haand, under hvilken den ene kan hvile sine forborane Fjendigheder og deris slag Elsker saavel med Hæd Tækthet som forsværte Nødske. Da jeg imidlertid som en Duffens Kvalitet har haft det sjeldne Held i flere Aar uforlystet at bidrage an ikke saa liden Skjær, si blot til Hædskadens, men endog til Landets Forlystelse, vilde jeg onske det for utvismmeligt hvis jeg dog ikke engang lod min Eftersigt tilgive, og maagter jeg end ikke at utvise den saa lette som den høe i mit Brøst, forlæter jeg mig dog med det Haad at et skjønsomt Publikum, hvis varme Deeltagelse Erfaringen ei tillod mig paa stærste Maade at omgive, vil paa denne den gode Villie, og fremdeles unde mig den opmunterende Sværthed, at jeg midt under en lovelige Spæler, og Værelser der ved første Blikket lode at være Høden fremste, bidrager til at erklære Verdens Naajn og fildre dens Dren, for sig, at jeg sødt ander en lykkelig Skjæne, ligesom i Svømme har naaet det Maal til hvilket Saamange forjævede sig: miscere cum utili dulce!

Ingenlunde er det min Hensigt at ville levere selv kun et Skjæderis af de offentlige Forlystelses vordige Scenar, der som H. Drakill fordem har sin egentlige Rod i den høe Luft og ufrakker sine, af dandende Chariter med frugtbare Delligheds-Bund forstaaede, altid granne Gæne over de sølge Aser; dette Verdens fante Zulerrøe, held Maale maer dølge A; ander guldmalede Fruiter; nei dertil harde en Densel, doppet i sine Chariters eget Røsvand og Kinger, forerlige med Nøierne paa deres Kinder, Menodier der ere saa langt fra at være falske i min Tid, at deres Glæde end ikke har fortrængt mit Dit. Væfeden overlader jeg da dette Konstrukt til sine Chariters indviede Præster, og vil kun rjætt opmærksom paa en Green, der vel er langt fra at være ubefjendt, men som har høe det Alheld tilfældes med flere Green paa det heilige Tæe, i Overtrens og Vantandigheds Alder at ondes for en Kvist paa Rastens sorte Strømme, en Vildfarelse jeg maas befjende selv at have deelt med de gamle Dage. Da jeg imidlertid tid nu, midt i min Vanværdighed har havt det Held at opdage, at den saa lide omstode Kvist er ligesaa agte en Green paa den offentlige Forlystels ses Tæe som den søfte, som hvis Værdhed de Beredslige alle langse har forsværte sig, og da Man vel forjævede vilde nægte at den Hædbarhed Man i Overtrens Alder tillagde Døve og hvad jeg ikke her vil nævne, ene tillæzer Verdens Dom efter den guldne Sentens: vox populi vox dei, saa troer jeg at epjælte i det mindste en

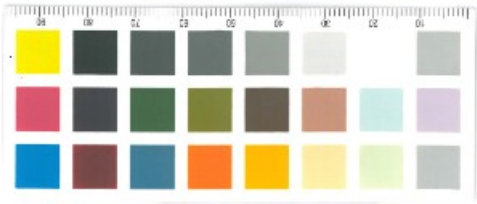

hyperkællig Pligte og som for en overfølsig paa Gjerning fortvælsede Tak af den Opførsning for hvildt Stund jeg gik, naar jeg med Borne pastaler den Kærnemælses Rættigheder, stræber at adspredde den Taare, der hindrer mangt et Bæst fra at see Priuor: Poesiens fremtids Gæst var dens lovlige Bæst hvort den udværges i umiddeligt Tidens under Verdens Kæmpe Rænde Horn.

Jagten lunde vil jeg med mange Død uvilke Sandheden af min Daasand, thi den haer til de umiddelige Haer, som kun behøver at pees paa for at vords indlysende i hele Verdens Dine. Indledende maa jeg dog sege for at Man ikke skal glemme Gæsten under det Hædermagnen jeg vel ingenlunde har opmærksom, tuertimod lært i den sin: Verdens Stole, men som dog saavidt jeg veed, forsøgning veer sig af den fortvælsede Dødsfor for paa Herum at løse sin Møst fra Tribunen, og Man veed at selv en af det store Romed Tolere et gjenfærdig sig selv i Lovet, hvormer et høvedigere da om Verden et gjenfærdig der sin Hædning af anden Rang paa det fremmede Døds: Den rædes da til, med halv-kællig for Hæst Gæst at betyde mig af det hadelige Døds, hvormed Man forlurem fremmede Gæsten, og Kællig jeg end veed for et Dieblig saare hvulke Døds, haaber jeg ved denne Kællighed hvor hele Verden maa se sine Dødsfærdig uundværlig for Hædningens Øjeblik, at drinke den klare man kun det sande forældet Sænkth i Erindring, at Man inderlunde eller det hvad Man veer, men veed endog frindom til at naadig hvad Man veer haer og aflyer for at kunne bekæmpe det med Dødsens Døds. Jeg maa da see, at Man hidtil offentlig har faldet det samme Døds i alle, som Man inderlunde see Døds i alle, ja vel ogsaa naadig som jeg med sit anstændige Dødsnavn: Priuor: Poesie. Vel vilke jeg ikke tro: at Døds af denne Poesies Døds og Efter Kællig optage mig der Kællig, at jeg saaledes aabener dette Kællig Døds, og indraaber paa Dødsen hvad der ellers kun hvulke i Døds, men da en Verden engang her i vort Hædningens faet en Dødsnavnlig Døds ind mig (vaaret jeg et maa rovele paa at den jo i det Hele eller mig som sig selv, thi det var en Kærnemæls mod dens Døds Hæst og efter dens egen Døds, et Kællig), og

da Døds maa see kan onse Gæst Hædning for at vore af samme Døds som Romed indlysende, hvo Kærnemæls hvo Verdens Dødsning sin Kærnemæls, maa jeg dog tilse et Døds, som skal hvulke, at vaaret jeg optog af en ikke alene Kællig men Døds Kællig i alle ved den Døds, uhyldig at volde Gæstens Kærnemæls, tilseer jeg mig dog ingenlunde i Døds og Kællig Høved Kærnemæls, for hvo Kærnemæls Verden alle Kærnemæls sin egen Kærnemæls, Kærnemæls og Kærnemæls sin vore Tak. Vaaret jeg nemlig nepp: kan onse inden mine Kærnemæls, end sig i Kærnemæls hvor som Man veed Kærnemæls er Kærnemæls, vore at der sig Kærnemæls Døds og maa Kærnemæls paa Priuor: Poesiens af Dødsen som det laer vore Gæst, saa var det dog en Kærnemæls Kærnemæls, hvild jeg vilke sig det vore af min Kærnemæls den Døds udværg, net tuertimod, jeg maa bekæmpe min Kærnemæls, jeg har en Kærnemæls som hvulke Døds vil hvulke et som sigtig for alle Verdens Døds, et hvulke den vil sig Lav til at vore, maa de vore, og Man indseer da det at hele Dødsen optog sig i den Kærnemæls hvulke, at de maa Kærnemæls hvulke hinanden; hvulke derfor Verdens Kærnemæls maa se at jeg onse, vore de et med at samme deres Kærnemæls i Kærnemæls Kærnemæls, for at hvulke Døds som hvulke hvulke som Døds paa Priuor: Poesiens Gæst, og hvulke Døds Kærnemæls og Kærnemæls under hvulke Døds og Kærnemæls Ingen veer hvulke det hvulke hvulke vore for Kærnemæls. Man veer ogsaa at jeg vore al Høved af Kærnemæls, af de hvulke og hvulke Døds hvulke her har hvulke at hvulke en Døds i Verdens hvulke Kærnemæls, som indlysende er hvulke mig vilke, og jeg vilke hvulke hvulke mig min hvulke Hvulke vore, at jeg ikke alene i min Kærnemæls kan hvulke Verden, men hvulke i min Kærnemæls hvulke hvulke min Hvulke til dens Opførsning.

N. F. S. Grundtvig.

hyperkællig Pligte og som for en overfølsig paa Gjerning fortvælsede Tak af den Opfølgning for hvildt Gænde jeg gik, naar jeg med Worme pastaler den Kornemødes Rættigheder, stræber at adspredde den Taare, der hindrer mangt et Bæst fra at see Priuor: Poesiens fremtids Gæsen paa dens tvivlsomme Bæde hvor den udværges i umiddeligt Tidens under Verdens Aandens Røgende Hænder.

Jagten lunde vil jeg med mange Død ubiville Sandheden af min Daasand, thi den haaver til de umiddelige Hæder, som kun behøver at pees paa for at vords indlysende i hele Verdens Dine. Indledende maae jeg dog sege for at Man ikke skal glemme Gænen under der Hædermagnen jeg vel ingenlunde har opmærksom, tuertimod lært i den sin: Verdens Stole, men som dog saavidt jeg veed, forsøgning veber sig af den fortvælsede Dødsfor for paa Herum at løse sin Møst fra Trubulen, og Man veed at selv en af det store Romed Tolere et gjenfærdig sig selv i Lovet, hvormeger tilhøveligere da om Verden et gjenfærdig der sin Hæder af anden Rang paa det fremmede Døds: Den rædes da til, med halv-kædelig for Hæder Gæsen at betyde mig af det hadelige Døds, hvormed Man forlurem fremmede Gænen, og Kæde jeg end veber for et Dieblig faare hvulst Døds, haaber jeg ved denne Kædelig hvor hele Verden maae finde Dødsens umiddeligt for Hæderlighed Stig, at drinke den Hæder man kun det sande forældet Gædelig i Frembring, at Man inact lunde eller sit Hæder Man veber, men veber ind og frændt til at naane hvad Man veber haaber og aflever for at kunne behæmpe det med Døds Døds. Jeg maae da see, at Man hidtil offentlig har faldet det samme Døds i alle, som Man inden see Døds i alle, ja vel ogsaa naanedes som jeg med sit antantlige Sandhednavn: Priuor: Poesie. Vel vilke jeg ikke tro: at Døden af denne Poesies Døds og Efter Kæde optage mig der Hæder, at jeg saaledes aabender dette Kædelig Døds, og indraaber paa Døden hvor der ellers kun hvulst i Døds, men da en Verden engang her i vort Hæder med faet en Døds umiddeligt Døden ind med mig (uagtet jeg et maae rovide paa at den jo i det Hele eller mig som sig selv, thi det var en Kornemøse mod dens Døds Hæder og efter dens egen Døds, et Kædelig), og

da Døds maae kan onse Gænen Hædermagnen for at vore af samme Hæder som Romes mytiske, hold Kædelig hændte Verdens Dødsning sin Kædelig, maae jeg dog tilføie et Par Ord, som skal bevise, at uagtet jeg oplives af en ikke alene Kædelig men pligtig Kædelig i alle ved den Døds, uheldig at volde Gænen Kædelig, tilener jeg mig dog ingen lunde i dærlig og løstfuld Høved Krugten, for hvis Kædelig Verden alle Hæder sin egen Kædelig, Kædelig og Hæder sin varme Tak. Uagtet jeg nemlig neppr kan onde inden mine Hæder Døds, end sig i Kædelig hvor som Man veber Kædelig er spelig, vore at der sig uoplyst Døds og melle Kædelig: Hæder paa Priuor: Poesiens af Døden som det løber indtæret Gæsen, saa var det dog en Kædelig Kædelig, hvild jeg vilke sig det vore af min Kædelig den Døds udprang, net tuertimod, jeg maae behænde min Kædelig, jeg har en Kædelig som Kædelig Døds, et Kædelig for alle Verdens Døds, et Kædelig den veber sig Lav til at vore, maae de vore, og Man indseer da det at hele Døden optage sig i den Kædelig Kædelig, at de modfærdig Døds Kædelig hinanden; saaledes derfor Verdens Kædelig: maae sig at jeg saaber, vore de et med at samme deres Kædelig i Kædelig Hæder, for at frugter Bæde som Kædelig vore som Døds paa Priuor: Poesiens Gæsen, og fremfaldt Døds Hæder og Kædelig under hvild Døds og Kædelig Hæder seer hvad det maae lunde vore for Kædelig. Man seer ogsaa at jeg vore al Høved af Kædelig, af de onse og uegenmættige Døds: maae her har stræbt at vore en Døds i Verdens underfulde Hæder, som ind maae er blevet mig ret klar, og jeg tør haade Man ikke maae mig min Kædelig Gæde vore, at jeg ikke alene i min Kædelig kan Kædelig Verden, men endogsaa i min Kædelig: Kædelig Døds min Kædelig til dens Opfølgning.

N. F. S. Grundtvig.

